

Alcanar

Arqueologia

Repte: descobrir tot l'espai d'un possible santuari fenici a Sant Jaume

El GRAP finalitza la primera part de la 28a campanya d'excavacions a l'assentament

J. JOAQUIM BUJ
ALCANAR

El Grup de Recerca en Arqueologia Protohistòrica de la Universitat de Barcelona (GRAP-UB) empen una setmana de descans en les excavacions que du a terme, des de fa 28 anys, al jaciment de Sant Jaume-Mas d'en Serrà. Aquesta aturada és, en part, per l'eclipsi que a Alcanar serà el municipi de Catalunya on tindrà una major durada. El retorn a l'assentament de la primera edat de ferro, datada fa 2.800 anys, entre el 16 i el 27 d'agost ha de permetre assolir els objectius marcats per a aquesta campanya.

Entre les prioritats marcades enguany destaca poder delimitar el santuari que ocupa el centre del jaciment. Per això, es vol acabar d'excavar l'àmbit 25, corresponent al temple, i avançar en el 20, al qual ja s'ha arribat al nivell de paviment, i que podria tindre també un caràcter religiós. «Dins de Sant Jaume hi ha un santuari», afirma l'arqueòleg director de les excavacions David García. «És un nucli comercial que, a l'interior, disposa d'un temple i uns espais religiosos que constitueixen el santuari».

Un dels espais nous que el GRAP obre aquest estiu és una plaça que actuaria com a distribuïdor dels espais religiosos que l'envolten. Aquestes descobertes, junt amb la gran quantitat de ceràmica fenícia trobada, reforcen la hipòtesi que Sant Jaume podria ser la factoria fenícia més septentrional de la península Ibèrica.

García apunta que «el comerç per al món fenici, sempre va lligat a la religió. Creiem que podria tractar-se d'un petit assentament comercial col·locat a la perifèria del seu món. Estàriem parlant de la zona a l'entorn de l'estret de Gibraltar (Andalusia), Portugal, Múrcia i, per l'altra banda, Algèria i el Marroc. En aquestes zones fan les seues colònies i ciutats i, des d'allí, estableixen petites ambaixades comercials. Fins ara en coneixem una a la costa central de Portugal i una altra a la costa africana davant de les Canàries. Pensem que Sant Jaume podria ser la tercera perifèria».

A més de la plaça, l'equip d'investigació també obrirà dos espais nous més que s'aniran excavant durant les properes campanyes: es tracta de l'àmbit 18,

Les excavacions s'aturen aquesta setmana per l'eclipsi i es reprenen el 16 d'agost. FOTO: GRAP-UB

que és l'últim edifici gran del jaciment encara per excavar i l'àmbit 22, situat a la zona sud, la part més desconeguda encara.

On dormien?

Els arqueòlegs confien que l'excavació d'aquesta àrea meridional, encarada cap a la mar, pose llum a un dels misteris que tenim fins ara sobre Sant Jaume, ¿quins eren els espais de descans de la desena de persones que hi habitaven?

S'hi ha trobat molts llocs de magatzem, quadres, forns, clave-

gueram, torres imponents, muralla, però encara no s'ha descobert els llocs on dormien. El GRAP espera que al sud de jaciment estiga la clau. Un altre misteri per resoldre ha aparegut durant la primera part de la campanya, la setmana passada, a l'àmbit 18 hi ha una porta tapiada després de l'incendi final que va destruir l'assentament.

L'incendi de Sant Jaume es va fer a consciència, com ho constata la gran quantitat de cendra que els responsables de l'excavació han tret aquests dies.

L'equip de treball està format per 14 persones, de les quals Carme Saorin i Marta Mateu comparteixen la direcció amb David García, compten amb un investigador júnior, Pol Sancho. Completen el grup estudiants voluntaris de la Universitat de Barcelona, de Tenerife, Albacete i Madrid.

El diumenge 23 d'agost hi haurà la jornada de portes obertes, en què les persones interessades podran visitar el jaciment i descobrir les últimes novetats de la mà del GRAP.